

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 116/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Spoje, s. r. o., Horná Strieborná 8, Banská Bystrica, právne zastúpenej advokátkou JUDr. Tatianou Kubincovou, PhD., advokátska kancelária, M. Rázusa 20, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2 Er 2907/2015-85 z 15. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Spoje, s. r. o., odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Spoje, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich procesných základných práv podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 Er 2907/2015-85

z 15. decembra 2015 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktorým okresný súd v exekučnom konaní nevytlúčil z konania exekútoru, ktorá je manželkou primátora mesta, pretože námietka zaujatosti bola uplatnená oneskorene.

2. Zo sťažnosti, z jej príloh a zo súvisiacich rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľka je telekomunikačno-stavebná firma, ktorá dostala od mesta Banská Bystrica v režime prenesenej štátnej správy pokutu za správny delikt, pretože vykonala stavebný zásah do miestnej komunikácie bez povolenia cestného správneho orgánu, a to položením chráničky v rámci realizácie stavby „*Miestna prípojka optickej metropolitnej siete Metronet sídlisko Severná ulica, Banská Bystrica*“. Povolenie bolo neskôr vydané, a to približne dva mesiace po zistení stavebného zásahu.

3. Detailnejšie uvedené, mesto Banská Bystrica ako prvostupňový správny orgán podľa § 22a zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „cestný zákon“) vydalo podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov rozhodnutie č. ZT-PR-61890/20891/2015 z 9. apríla 2015, ktorým podľa § 22a písm. a) bodu 1 cestného zákona uložilo sťažovateľke pokutu vo výške 1 750 €, pretože na základe zisteného a dostatočne preukázaného stavu veci bolo správnym orgánom náležité a dostatočne preukázané, že v presne nezistený čas do 20. júna 2014 sťažovateľka vykonala stavebný zásah do miestnej komunikácie druhej triedy na Severnej 19 až 20 v Banskej Bystrici bez povolenia cestného správneho orgánu. Sťažovateľka podala proti tomuto rozhodnutiu správnu žalobu.

4. Mesto Banská Bystrica ako oprávnený podalo 21. septembra 2015 u súdnej exekútorke JUDr. Eleonóry Noskovej, Banská Bystrica (ďalej aj „exekútorka“), proti sťažovateľke návrh na vymoženie pohľadávky vo výške 1 750 € na základe exekučného titulu, už zmieneného rozhodnutia č. ZT-PR-61890/20891/2015 z 9. apríla 2015. Okresný súd poveril 24. septembra 2015 exekútoru vykonaním exekúcie. Sťažovateľka bola o exekúcii upovedomená 2. októbra 2015. Exekútorskému úradu bola 13. októbra 2015 doručená námietka zaujatosti sťažovateľky proti exekútorke, pretože exekútorka je manželkou primátora mesta Banská Bystrica. Konateľ sťažovateľky sa 8. októbra 2015

dostavil na exekútorsky úrad, kde mu potvrdili, že exekútorka je manželkou primátora mesta Banská Bystrica.

5. Okresný súd najprv uznesením č. k. 2 Er 2907/2015-35 z 26. októbra 2015 vydaným vyšším súdnym úradníkom exekútoru vylúčil, a to na základe skutočnosti, že súdna exekútorka poverená predmetnou exekúciou je rodinným príslušníkom primátora mesta Banská Bystrica. Na odvolanie mesta Banská Bystrica ako oprávneného rozhodol okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením, že exekútoru nevylučuje.

6. Okresný súd, ako uviedol v odôvodnení, v zmysle § 30 ods. 5 Exekučného poriadku v prvom rade skúmal, či povinný uplatnil námietku zaujatosti v zákonom stanovenej lehote, pretože účastník môže uplatniť námietku zaujatosti u exekútora najneskôr do piatich dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie alebo do piatich dní odo dňa, odkedy sa mohol dozvedieť (hoci sa nedozvedel) o dôvode vylúčenia exekútora. Z predložených listinných dôkazov podľa okresného súdu vyplýva, že upovedomenie o začatí exekúcie bolo sťažovateľke ako povinnej doručené 2. októbra 2015 a námietku zaujatosti proti exekútorke JUDr. Eleonóre Noskovej podala na poštovú prepravu 12. októbra 2015. Nedodržala teda zákonnú päťdňovú lehotu na uplatnenie námietky zaujatosti odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie.

7. Okresný súd skúmal, či v danom prípade je splnená podmienka dodržania lehoty vzhľadom na dátum, odkedy sa sťažovateľka mohla dozvedieť o dôvode, pre ktorý by mala byť exekútorka vylúčená z vykonávania exekúcie. V tejto súvislosti okresný súd dal v odôvodnení napadnutého uznesenia do pozornosti, že zákonodarca podmienil dodržanie lehoty „možnosťou dozvedieť sa“, nie teda, kedy sa účastník fakticky o danej skutočnosti dozvedel. Z vyjadrenia zamestnankyne súdnej exekútorke vyplýva, že sťažovateľka už 8. októbra 2015 s istotou uviedla, že poverená súdna exekútorka je manželkou primátora mesta Banská Bystrica ako oprávneného. V takomto prípade to podľa názoru okresného súdu vedie k indícii, že sťažovateľka sa o predmetnom príbuzenskom vzťahu dozvedela už skôr, ako tvrdí. Pokiaľ by sa tvrdenie zamestnankyne exekútorského úradu aj nezakladalo na pravde, po vyhodnotení všetkých zistených skutočností súd dospel k záveru, že sťažovateľka ako povinná námietku zaujatosti proti súdnej exekútorke JUDr. Eleonóre

Noskovej nepodala v zákonnej lehote. Meno a priezvisko štatutárneho zástupcu oprávneného – primátora mesta Banská Bystrica totiž možno jednoznačne považovať za všeobecne známu skutočnosť (obzvlášť, keď sídlo povinného je v Banskej Bystrici) a pokiaľ z upovedomenia o začatí exekúcie sťažovateľka ako povinná zistila, že exekúcia je vykonávaná súdnou exekútkou s totožným priezviskom, v prípade, že by príbuzenský vzťah medzi primátorom mesta Banská Bystrica a súdnou exekútkou subjektívne vyhodnotila ako skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na vylúčenie exekútky z vykonávania exekúcie, nič jej nebránilo v tom, aby si v päťdňovej lehote od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie danú skutočnosť overila (napr. dotazom na oprávneného, príp. na súdnu exekútku). Z dôvodu nedodržania zákonnej lehoty sťažovateľkou ako povinnou na uplatnenie námietky zaujatosti okresný súd rozhodol tak, že súdnu exekútku JUDr. Eleonóru Noskovú nevyľúčil z vykonávania exekúcie, a to bez toho, že by sa zaoberal samotným obsahom vznesenej námietky zaujatosti.

8. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka tvrdí, že o manželskom zväzku medzi exekútkou a primátorom mesta Banská Bystrica sa dozvedela až 8. októbra 2015, keď jej to potvrdili na exekútorskom úrade. Navyše, okresný súd mal o zaujatosti rozhodnúť bez ohľadu na lehotu, pretože samotná päťdňová lehota je v rozpore s referenčnými normami. Sťažovateľka tiež odkazuje na nález sp. zn. III. ÚS 322/2010, ktorým ústavný súd prikázal exekučnému súdu rozhodnúť o námietke v situácii, keď povinný neuviedol údaj, kedy sa o námietke dozvedel.

9. Sťažovateľka sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia, pretože exekútkou na účte zablokovala sumu 2 290 €, aj keď je pohľadávka len vo výške 1 750 €. Sťažovateľka v doplnení podania uviedla, že exekúcia už prebehla. Primerané finančné zadosťučinenie preto žiada už len ako aposteriórnu satisfakciu za skutočnosť, že exekúcia bola vykonaná nezákonnou exekútkou.

10. Sťažovateľka je presvedčená, že napadnuté uznesenie znamená porušenie jej práva na súdnu ochranu a práva na nestrannosť sudcu. Z tohto dôvodu navrhla, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie a nálezom „... vyslovil, že postupom a Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15.12.2015, č.k. 2Er/2907/2015-85 došlo

k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a preto Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 15.12.2015, č. k. 2Er/2907/2015-85 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 Eur a priznal náhradu trov konania.“.

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 i. f. zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

13.1 Podľa § 30 Exekučného poriadku účinného do 22. decembra 2015:

(1) Exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, ktorá je predmetom exekúcie, k účastníkom exekučného konania alebo k ich zástupcom, možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

(2) Dôvodom na vylúčenie exekútora nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe exekútora v exekučnom konaní. Ak sa námietka zaujatosti týka len týchto okolností, súd na ňu neprihliada

(3) Len čo sa exekútor dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to bezodkladne súdu. Do rozhodnutia podľa odseku 7 môže exekútor v konaní robiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad.

(4) Účastníci exekučného konania majú právo vyjadriť sa o osobe exekútora.

(5) Účastník môže uplatniť námietku zaujatosti u exekútora najneskôr do piatich dní odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie alebo do piatich dní odo dňa, odkedy sa mohol dozvedieť o dôvode, pre ktorý je exekútor vylúčený. Námietky povinného proti osobe exekútora nemajú odkladný účinok.

(6) V námietke zaujatosti musí byť uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť exekútor vylúčený a kedy sa účastník podávajúci námietku zaujatosti o tomto dôvode dozvedel.

(7) Exekútor predloží vec na rozhodnutie súdu o námietke bez zbytočného odkladu. O tom, či je exekútor vylúčený, rozhodne súd do desiatich dní od predloženia veci.

(8) Na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu exekútor neprihliadne, ak už o nich rozhodol súd; v tomto prípade sa vec súdu nepredkladá.

(9) Rozhodnutie o tom, či je exekútor vylúčený, sa doručí oprávnenému, povinnému a exekútorovi.

(10) Proti rozhodnutiu súdu podľa odseku 7 nie je prípustný opravný prostriedok.

(11) Ak súd vylúči exekútora z vykonávania exekúcie, v exekúcii pokračuje ten exekútor, ktorého navrhne oprávnený a ktorého vykonaním tejto exekúcie poverí súd.

13.2 Podľa § 33 Exekučného poriadku (Vylúčenie exekútora):

(1) Exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho

nezaujatosti. Svoj možný pomer k veci exekútor posudzuje sústavne a s odbornou starostlivosťou.

(2) Exekútor je vylúčený z vykonávania exekúcie vždy, ak

a) je spriaznenou osobou oprávneného alebo povinného,

b) spriaznená osoba exekútora je spriaznenou osobou oprávneného alebo povinného,

c) je veriteľom alebo dlžníkom povinného alebo osoby spriaznenej s povinným,

d) s ním spriaznená osoba je veriteľom alebo dlžníkom povinného, alebo veriteľom, alebo dlžníkom osoby spriaznenej s povinným,

e) v posledných troch rokoch osobne alebo svojím majetkom zabezpečil záväzky oprávneného alebo povinného,

f) v posledných troch rokoch s ním spriaznená osoba zabezpečovala záväzky oprávneného alebo povinného,

g) je s oprávneným alebo s povinným v súdnom alebo inom konaní, v ktorom sa má rozhodnúť ich spor, ktorý nevyplýva z exekučnej činnosti,

h) poskytol oprávnenému alebo povinnému vklad alebo sa podieľal na jeho podnikaní alebo zisku, alebo má akékoľvek práva alebo povinnosti k cennému papieru, s ktorým sú spojené práva alebo povinnosti oprávneného alebo povinného,

i) v posledných troch rokoch prijal od povinného alebo oprávneného dar alebo inú výhodu alebo

j) bol zamestnancom alebo zamestnávateľom oprávneného alebo povinného.

(3) Spriaznenou osobou exekútora sa na účely tohto zákona rozumie jeho blízka osoba, jeho zamestnanec, ako aj právnická osoba, v ktorej má exekútor alebo jeho blízka osoba alebo jeho zamestnanec kvalifikovanú účasť. Kvalifikovanou účasťou sa na účely tohto zákona rozumie priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 5 % na základnom imaní právnickej osoby alebo hlasovacích právach v právnickej osobe alebo možnosť uplatňovania vplyvu na riadení právnickej osoby, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu; nepriamym podielom sa na účely tohto zákona rozumie podiel držaný sprostredkovane prostredníctvom právnických osôb, v ktorých má držiteľ nepriameho podielu kvalifikovanú účasť.

(4) Exekútor je vylúčený z exekúcie vždy, ak sa zúčastňoval na konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul, najmä ako sudca, prokurátor, zástupca účastníka konania, notár alebo iná zúčastnená osoba.

14. Podstatou veci je tvrdenie sťažovateľky, že okresný súd ako exekučný súd tým, že pre oneskorenosť uplatnenia námietky zaujatosti nevylúčil exekútoru, ktorá je manželkou primátora mesta Banská Bystrica, ktoré je oprávneným v exekučnej veci, bolo porušené právo na súdnu ochranu a právo na nestrannosť (sudcu).

15. Ústavný súd veľmi citlivo posudzuje nestrannosť sudcov (II. ÚS 36/2012), a z nálezu sp. zn. III. ÚS 322/1010 vyplýva, že do určitej miery aj nestrannosť exekútorov. Vo veci sp. zn. III. ÚS 322/2010 v porovnaní s prerokúvanou vecou však k posudzovaniu včasnosti námietok ani nedošlo.

16. Skutočnosť, že v prerokúvanej veci bola exekútoru manželkou primátora mesta Banská Bystrica ako oprávneného, skutočne vzbudzuje rozpaky z hľadiska nestrannosti exekútoru. Súčasná právna úprava znovu zaviedla do právneho poriadku explicitné vylúčenie typu *iudex inhabilis*, na základe ktorého by bola exekútoru vylúčená (bod 13.2 uznesenia).

17. Vzhľadom na charakter, konkrétne „nemeritornosť“ napadnutého uznesenia, musí ústavný súd najprv priblížiť (II. ÚS 50/2015, II. ÚS 356/2016) poznatok, že ústavná sťažnosť je na rozdiel od tradičných opravných prostriedkov budovaných „zdola“ skonštruovaná dodatočne, teda „zhora“, aby pokryla rozhodnutia a zásahy verejnej moci v ich celej šírke a rozmanitosti. Táto v porovnaní s opravnými prostriedkami unikátna univerzálnosť ústavnej sťažnosti umožňuje prieskum rôznych paralelných konaní vrátane konaní, v ktorých je namietaná nestrannosť. Z uvedeného tiež vyplýva, že ústavný súd prispôsobuje intenzitu prieskumu typu napadnutého rozhodnutia a musí vnímať aj stav veci v čase rozhodovania a vyvažovať medzi právnou pozíciou sťažovateľov na jednej strane a ochranou právnej istoty na strane druhej.

18. Ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci berúc do úvahy dynamiku, postupné fázy a koncentrovanosť exekučného konania možno akceptovať, že sťažovateľka

mohla (nie nutne musela) vedieť už skôr, že medzi exekútkou a primátorom mesta Banská Bystrica je rodinná väzba, a preto možno akceptovať, že okresný súd posúdil moment, keď sa sťažovateľka mohla o danej skutočnosti dozvedieť, nie jednoznačne svojvoľne.

19. V prerokúvanej veci veľmi zaväži aj skutočnosť, že exekučným titulom je nespochybnená verejnoprávna pohľadávka. Ústavný súd zistil, že po podaní ústavnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 10 Sžo 50/2016 z 20. júla 2017 potvrdil rozsudok krajského súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba proti rozhodnutiu o udelení pokuty, a z toho vyplýva ustálenie zákonnosti exekučného titulu (Rozsudok je napadnutý inou ústavnou sťažnosťou vedenou pod sp. zn. Rvp 1903/2017). Sťažovateľka spáchala správny delikt, za ktorý musí platiť pokutu.

20. Z hľadiska pozície sťažovateľky je dôležitá aj tá skutočnosť, že exekučné konanie nepozná akúsi „spätnú exekúciu“, teda, že vymožené sumy by sa v tej istej exekúcii vymáhali späť. Čiže vymožená suma by bola vymožená a vrátenia späť by sa mohla domáhať len žalobou, resp. ani to nie, pretože mesto by si vymohlo pohľadávku prostredníctvom iného exekútora. To si sťažovateľka uvedomila v doplnení ústavnej sťažnosti, keď zmenila dôvod priznania primeraného finančného zadost'učinenia (porov. bod 9 i. f.)

21. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd v predmetnej veci nevníma tak intenzívnu relevantnú súvislosť medzi napadnutým uznesením a označenými právami, aby ju prijal na ďalšie konanie, uprednostňuje právnu istotu, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2018